

РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ІНТЕГРАТИВНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

©2023 ГОЛОБОРОДЬКО А. Ю.

УДК 338.45

JEL Classification: F63; M15

Голобородько А. Ю.

Роль цифрових технологій в управлінні інтегративним розвитком підприємств в умовах цифрової економіки

Статтю присвячено актуальній проблемі управління інтегративним розвитком та формування інтегративних потоків у системі управління підприємствами. Вивчення сутнісних особливостей розвитку підприємства, економічного розвитку підприємства дозволило висунути гіпотезу щодо інтегративного розвитку, оригінальність якої полягає у зв'язку економічного розвитку підприємства і парадигми цифровізації. У статті обґрунтовано розуміння сутності інтегративного потоку та досліджено цифрові технології, які активно застосовуються підприємствами: GovTech, LegalTech, NanoTech, RetailTech, FinTech. Важливим аспектом формування стійких інтегративних зв'язків є побудова ефективного інфраструктурно розвинутого цифрового плато, яке охоплює інформаційно-комунікаційні технології систем об'єднання сервісів і бізнес-процесів між суспільством і підприємствами або між окремими підприємствами для задоволення існуючого незадоволеного попиту або удосконалення власних організаційно-економічних механізмів діяльності. Доведено, що цифровий інтегративний розвиток підприємств реалізується на закладах руху поточкових процесів діяльності. Платформою забезпечення функціонування підприємств у сучасному цифровому просторі в умовах цифрової економіки є сучасні інноваційні цифрові технологічні рішення, включаючи електронні платіжні системи, мобільні сервіси, додатки, персоналізоване обслуговування на основі технологій Big Data, штучного інтелекту і машинного навчання, що дає змогу сприяти підвищенню ефективності управління та організації інтегративних партнерств між підприємствами. Отже, методологічні засади інтегративного розвитку підприємства полягають в імплементації штучного інтелекту, інтелектуального аналізу бізнес-процесів на основі Big Data, які враховують особливості зовнішнього цифрового середовища, внутрішніх трансформацій підприємства, які пов'язані зі змінами ведення бізнесу та спрямовані на чітке стратегічне бачення розвитку підприємства.

Ключові слова: цифрові технології, інтегративний розвиток, інтегративний потік, управління, цифрова економіка.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2023-3-174-179>

Рис.: 2. **Бібл.:** 9.

Голобородько Альона Юріївна – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри економіки, Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій / Державний університет телекомунікацій (вул. Солом'янська, 7, Київ, 03110, Україна)

E-mail: alona.goloborodko.decor@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5416-0526>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/2345024>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58091223700>

UDC 338.45

JEL Classification: F63; M15

Goloborodko A. Y. The Role of Digital Technologies in Managing the Integrative Development of Enterprises in the Conditions of Digital Economy

The article is devoted to the topical problem of management of integrative development and formation of integrative flows in the system of management of enterprises. The study of the essential features of the development of enterprise, the economic development of enterprise allowed to put forward a hypothesis of integrative development, the originality of which lies in the connection between the economic development of enterprise and the paradigm of digitalization. The article substantiates the understanding of the essence of the integrative flow and examines digital technologies that are actively used by enterprises: GovTech, LegalTech, NanoTech, RetailTech, FinTech. An important aspect of the formation of stable integrative relations is the construction of an effectively infrastructurally developed digital plateau, which covers information and communication technologies of systems for combining services and business processes between society and enterprises or between individual enterprises to meet the existing unsatisfied demand or improve own organizational and economic mechanisms of activity. It is proved that the digital integrative development of enterprises is implemented on the principles of the movement of flow processes of activity. The platform for ensuring the functioning of enterprises in the modern digital space under the conditions of digital economy is represented by the current innovative digital technological solutions, including electronic payment systems, mobile services, apps, personalized service based on Big Data, artificial intelligence and machine learning, which makes possible to foster an improvement of the efficiency of management and organization of integrative partnerships between enterprises. Thus, the methodological foundations of the integrative development of the enterprise consist in the implementation of artificial intelligence, intellectual analysis of business processes based on Big Data, which take into account the features of the external digital environment, internal transformations of the enterprise, associated with changes in doing business and aimed at a clear strategic vision of the development of the enterprise.

Keywords: digital technologies, integrative development, integrative flow, management, digital economy.

Fig.: 2. **Bibl.:** 9.

Goloborodko Alona Yu. – Doctor of Sciences (Economics), Associate Professor, Professor of the Department of Economics, State University of Telecommunications (7 Solomianska Str., Kyiv, 03110, Ukraine)

E-mail: alona.goloborodko.decor@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5416-0526>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/2345024>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58091223700>

Постановка проблеми дослідження. З переходом багатьох процесів фінансово-господарської діяльності у цифрову економіку підприємства для забезпечення конкурентоздатності і ефективності зосереджують фокус свого функціонування на інтегративному розвитку. Враховуючи високу кореляційну залежність інтегративного розвитку від впровадження цифрових технологій, питання управління інтегративним розвитком та формування інтегративних потоків у системі управління підприємствами мають вагоме значення. Все це обумовлює актуальність написання наведеної статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Деякими питаннями розвитку потокових інтегративних процесів в умовах цифровізації займалися багато вчених, а саме: В. Апалькова, С. Веретюк, С. Коляденко, І. Малик, Ю. Машкаров, Н. Потапова.

Вони розкрили поняття основних складових цифрових інтегративних потоків, його сутності та багато інших важливих наукових питань, однак у роботах цих учених не висвітлено питання сучасних особливостей розвитку інтегративних потоків з надання послуг або виробництва товарів в умовах цифрової економіки.

Метою статті є формування й обґрунтування впровадження системи цифрових технологій в управління інтегративним розвитком підприємств.

Методологічним підґрунтям статті слугували сучасні положення теорій інтеграції, управління, технологій і інновацій, використано загальнонаукові методи пізнання, узагальнення, системного аналізу, синтезу. В процесі дослідження було також використано наукові роботи вітчизняних і закордонних учених з питань інтегративного розвитку та ролі цифрових технологій забезпечення інтегративного розвитку підприємств в умовах цифрової економіки.

Виклад основного матеріалу. Вивчення сутнісних особливостей розвитку підприємства, економічного розвитку підприємства дозволило висунути гіпотезу щодо інтегративного розвитку, оригінальність якої полягає у зв'язку економічного розвитку підприємства і парадигми цифровізації, яку проілюстровано на рис. 1.

Розвиток цифровізації створив сприятливі умови для формування інтегративних зв'язків і мереж серед різних сфер діяльності на всіх рівнях економічних відносин. Еволюція інформаційно-комунікаційних технологій і подальше формування цифрової економіки сприяють

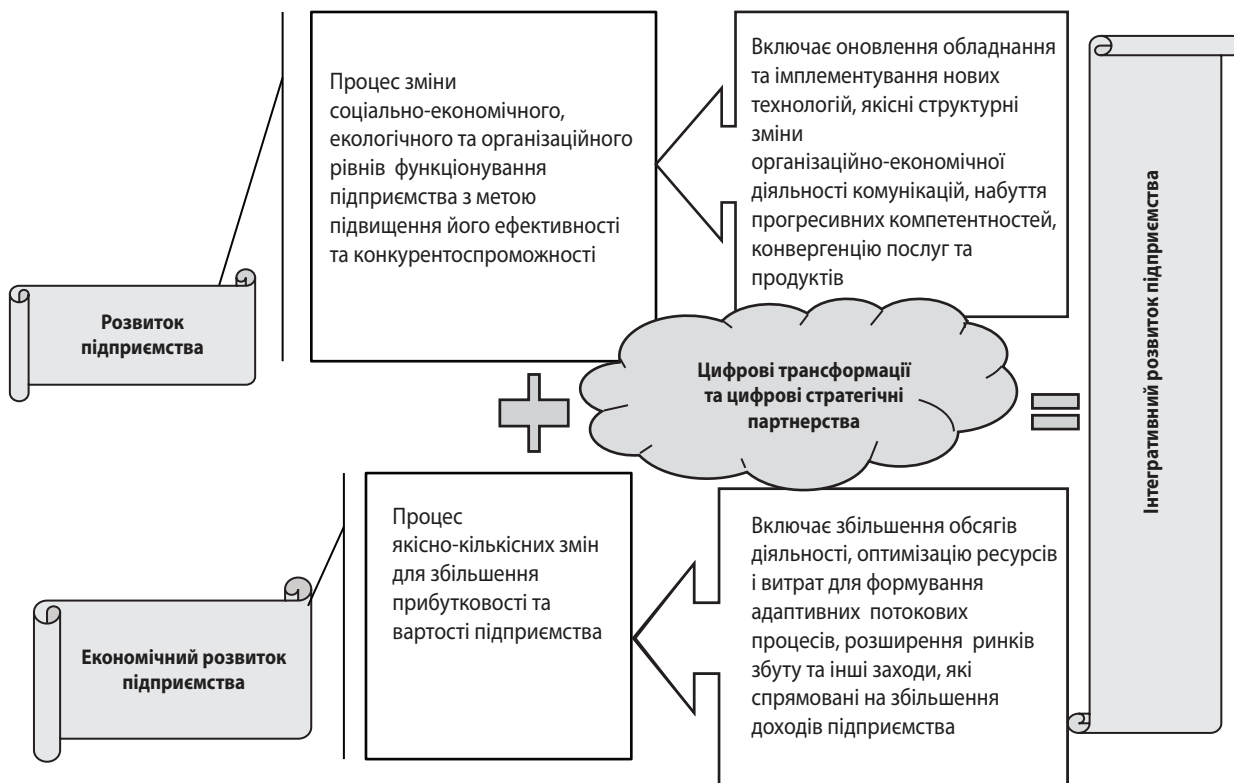

Рис. 1. Сутність інтегративного розвитку підприємства

Джерело: розроблено автором

зростанню глобальних і міжгалузевих інтегративних партнерств. Це обумовлено поширенням мережевих продуктів і технологій унаслідок збільшення ваги інтернет-ресурсів, формування і розвитку ланок, процесів і підсистем економічної діяльності у цифрових екосистемах. Таким чином, питання значущості побудови ефективного синтезу хмарних технологій, електронного бізнесу та цифрових сервісів у сучасній життєдіяльності є важливим завданням серед ділового співтовариства. Набір компетентностей і знань про особливості розвитку залежно від їх сфер діяльності, проникнення технологій ефективного управління забезпечують підприємствам досягнення поставлених цілей та отримання прибутків.

Важливим аспектом формування стійких інтегративних зв'язків є побудова ефективного інфраструктурно розвинутого цифрового плато, яке охоплює інформаційно-комунікаційні технології систем об'єднання сервісів і бізнес-процесів між суспільством і підприємствами або між окремими підприємствами для задоволення існуючого незадоволеного попиту або удосконалення власних організаційно-економічних механізмів діяльності. Отже, цифровий інтегративний розвиток підприємств реалізується на засадах руху потокових процесів діяльності.

Окремими питаннями розвитку потокових інтегративних процесів в умовах цифровізації займалися такі вчені, як: В. Апалькова [1], С. Веретюк [2], С. Коляденко [4], І. Малик [5], Ю. Машкаров, Н. Потапова [6].

Так, С. Коляденко [4, с. 108] розкриває основні передумови й етапи становлення цифрової економіки в Україні. Він висловлює думку, що розвиток населення та споживання ресурсів приводить до розширення впливу цифрової економіки на різні сфери. Виходячи з означених тенденцій розвитку інтегративних взаємовідносин вважаємо за доцільне дослідити вплив надання інформаційно-телекомунікаційних послуг як забезпечувального технологічного ресурсу для ефективної діяльності підприємств інших сфер діяльності в умовах цифрової економіки України.

Під інтегративним потоком ми розуміємо сукупність взаємозалежних зв'язків, ланок, потокових процесів і мереж для забезпечення формування та обслуговування руху ресурсів і їх перетворення на потоки готової продукції або надання послуг споживачу. На засадах систематизованого проведеного всебічного дослідження з розуміння сутності інтегративного розвитку як економічної категорії можна дійти висновку, що інтегративні потоки між підприємствами виступають проактивною технологією, яка в умовах цифрової економіки сприяє якісному переходу на нові системи організації партнерств і внутрішніх бізнес-процесів.

Сучасний значний вплив на формування інтегративних потоків і побудови стійких економічних зв'язків між телекомунікаційними підприємствами на інші сфери діяльності посилюється у період пандемії COVID-19. Доцільно зазначити, що таке стійке партнерство щодо забезпечення підприємств інформаційно-телекомунікаційними послугами тільки посилюється з розвитком цифровізації у суспільстві.

В Україні кожне сучасне підприємство для забезпечення ефективності своєї діяльності в умовах цифрових трансформацій використовує інформаційно-комунікаційні ресурси і активно впроваджує цифрові технології і онлайн-

сервіси. Значна кількість підприємств для отримання конкурентоздатності та економічних привілеїв вбудовує у свою бізнес-модель інтегративні потокові процеси забезпечення інформаційно-комунікаційними ресурсами підсистеми своєї діяльності.

На сьогодні онлайн-послуги набувають все більшої актуальності, а підприємства, які забезпечені цифровими платформами та інформаційно-комунікаційними технологіями для здійснення е-комерції, отримують додаткові прибутки [7]. Отже, підприємства телекомунікаційних послуг є забезпечуючою, системоутворюючою ланкою у створенні інтегративних мереж з надання інформаційно-телекомунікаційних послуг для організації безперебійної роботи інших галузей економічної діяльності.

Бізнес-моделі підприємств під впливом цифровізації трансформуються, постійно змінюються. З'являються нові концепції управління з «розумною» інфраструктурою, впроваджуються багатоканальні системи оцифрування та передачі інформації в режимі реального часу, персоналізується клієнтоорієнтований підхід на основі аналізу великих даних (Big data), використовуються резерви зростаючої популярності мобільних застосунків як каналів персонального обслуговування і багато що інше.

Віртуалізація дає змогу кожному підприємству купити «місце в хмарі» з необхідною конфігурацією на віддаленому доступі під наявну потреби за невелику плату порівняно з вартістю інформаційних систем, витратами на обслуговування і забезпечення їх надійності, стійкості щодо кібератак та інших загроз з боку шахраїв. Візуалізація також вирішує проблему успадкованих систем і дозволяє створити системи діагностики ефективності діяльності підприємств, створити можливість моделювання різних сценаріїв подальшого розвитку підприємства з метою досягнення ефективності.

Перспективною технологією інтегративного розвитку підприємств та забезпечення ефективності їхньої діяльності є використання системи Starlink, яка в умовах високої залежності можливості і якості цифрових послуг, що надаються, від енергетичної системи і потужностей інформаційно-підприємств телекомунікаційних послуг знижує ризики відсутності онлайн-сервісів і послуг. Однак технологія Starlink має певні обмеження через високі витрати на її обслуговування.

Сучасні інноваційні цифрові технологічні рішення, включаючи електронні платіжні системи, мобільні сервіси, додатки, персоналізоване обслуговування на основі технологій Big data, штучного інтелекту і машинного навчання, сприятимуть підвищенню ефективності управління та організації інтегративних партнерств з підприємствами-постачальниками ресурсів і взаємовідносинами зі споживачами, підвищенню якості послуг, що надаються. Окрім цього, цифрові технології сприяють побудові конструктивних комунікативних зв'язків внутрішньої організаційної системи управління підприємствами в цілому та його окремими процесами.

Основними цифровими технологіями, які активно застосовуються підприємствами телекомунікаційних послуг, є GovTech, LegalTech, NanoTech, RetailTech, FinTech [8; 9]. Ключові цифрові технології забезпечення інтегративного розвитку підприємств наведено на рис. 2.

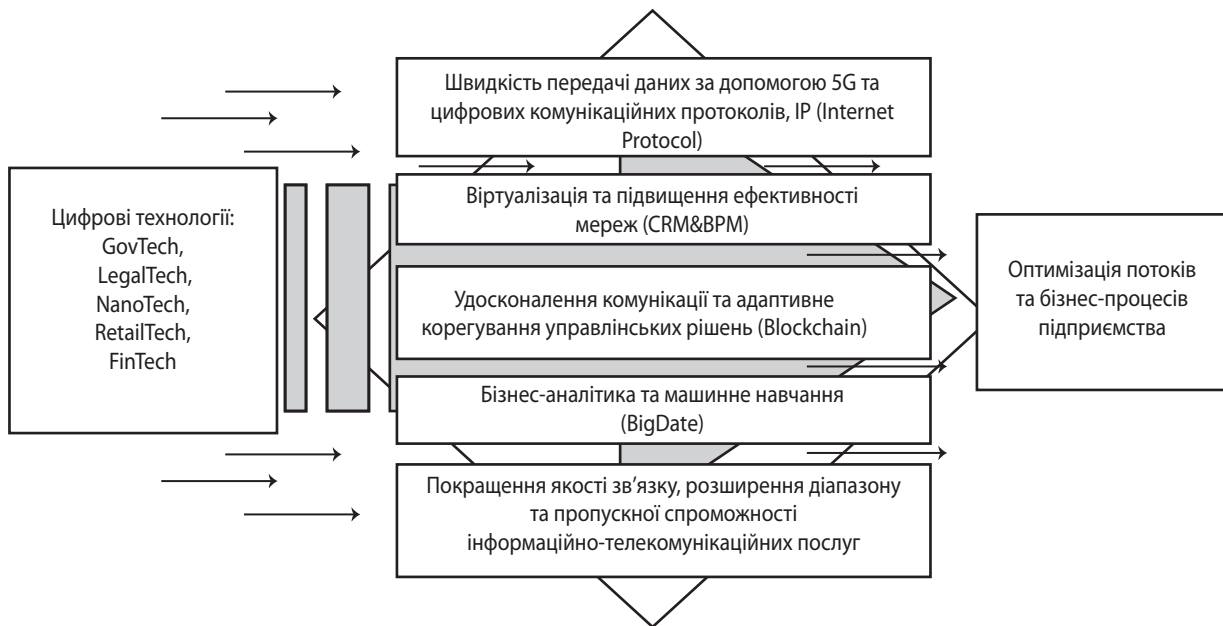

Рис. 2. Ключові цифрові технології забезпечення інтегративного розвитку підприємств

Джерело: розроблено автором

Цифрові технології забезпечують швидкість передачі даних. Наприклад, технологія 5G може забезпечити набагато вищу швидкість передачі даних порівняно зі старішими технологіями, що дозволяє операторам зв'язку надавати більш швидкі й ефективні послуги. Використання цифрових комунікаційних протоколів, таких як IP (Internet Protocol), дозволяє передавати інформацію у вигляді пакетів, що дозволяє забезпечити швидку передачу даних і прискорити прийняття своєчасних управлінських рішень.

Цифрові технології дозволяють віртуалізувати мережеві ресурси, що дозволяє операторам телекомунікаційних послуг більш ефективно використовувати свої ресурси та знижувати витрати на управління мережами. Саме віртуалізація мережі дозволяє операторам мобільного зв'язку швидко постачати нові послуги та знижувати час, необхідний для розгортання та змінення мереж.

Цифрові технології дозволяють збирати й аналізувати великі обсяги даних про користувачів, що дозволяє операторам зв'язку зрозуміти потреби своїх клієнтів і надавати їм більш індивідуалізовані послуги. Бізнес-аналітика та машинне навчання сприяють можливості операторам мобільного зв'язку передбачити попит на конкретні послуги та надавати їх відповідно до потреб споживчого ринку.

Цифрові технології дозволяють забезпечити високу якість зв'язку, зменшуючи спотворення і шуми під час передачі. Використання цифрових сигналів дозволяє точно відтворити дані, що передаються і забезпечити чіткий звук і чітке зображення.

Цифрові технології сприяють розширенню пропускної здатності мереж і дозволяють ефективніше використовувати доступні ресурси підприємств телекомунікаційних послуг. Застосування методів стиснення даних дозволяє зменшити обсяг інформаційних потоків, а отже, веде до збільшення потоку даних між бізнес-процесами підприємства за певний проміжок часу.

Цифрові технології розширюють можливості телекомунікаційних послуг у напрямку розширення сервісів і діапазону послуг. З упровадженням цифрових мереж з'являються нові послуги, такі як відеоконференції, стрімінгове відео, хмарні зберігання даних, мережевий доступ до різноманітних пристроїв тощо. Диверсифікація надаваних послуг стимулює зростання прибутку та покращення задоволеності клієнтів.

Цифрові технології забезпечують ефективність роботи телекомунікаційним послугам шляхом покращення швидкості та надійності передачі даних, забезпечення більшого обсягу обміну даними та покращення якості комунікації, що дозволяє забезпечити більш якісну комунікацію між користувачами та підвищувати надійність зв'язку. Для реалізації означеного напрямку інтегративного розвитку на підприємствах телекомунікаційних послуг ефективно використовується Blockchain-технологія.

Цифрові технології GovTech є однією з найбільш стратегічно важливих напрямів інтегративного розвитку у сучасній економічній парадигмі цифровізації. До цифрових технологій GovTech належать усі цифрові продукти, рішення, розробки, сервіси, що допомагають вирішити проблеми державного регулювання діяльності підприємств. Цифрові технології GovTech охоплюють створення краудсорсингових платформ трикутної взаємодії – споживачів, підприємств і держави. Особливо актуальне управління з застосуванням технологій GovTech має в умовах криз і воєнних конфліктів, коли бізнес-середовище потребує чітких механізмів регулювання і підтримки економічної діяльності.

Цифрові технології LegalTech застосовуються на підприємствах телекомунікаційних послуг для чіткого ієрархічного автоматизованого технологічного обслуговування юридичних аспектів діяльності, підписання договорів, побудови правомірних конструктивних стосунків між усіма

учасниками бізнес-процесів підприємств та його контрагентами.

Цифрові технології NanoTech, які засновані на організації високотехнологічних центрів підприємства з упровадження розробок мікроелектронної продукції, а саме інтегральних мікросхем для безперебійної продуктивності високотехнологічного обладнання та надання телекомунікаційних послуг відповідно високим стандартами контролю якості.

Цифрові технології RetailTech – це технології телекомунікаційних послуг, що направлені на просування послуг і розширення ринку охоплення. До цих технологій відносяться 3D-сканування тіла, відстеження споживачів асистентами з підтримкою AI (Adobe Illustrator), які є цифровою платформою побудови взаємовідносин і комунікацій між підприємствам інформаційно-телекомунікаційних послуг і споживачами. Цифрові технології RetailTech виступають ключовою ланкою побудови якісних телекомунікаційних послуг з ознаками клієнторієнтованості та прогресивно-адаптивного розвитку.

Цифрові технології FinTech охоплюють бізнес-процеси фінансових сервісів. Цифрові технології FinTech побудовані на застосуванні цифрових продуктів, орієнтованих на реалізацію моделей партнерств і взаємодії між підприємствами конкурентами, контрагентами та споживачами. Цифрові технології FinTech направлені на організації фінансових потоків і побудову стійких фінансово-економічних відносин. Фінансово-економічні відносини є важливою складовою інтегративного розвитку підприємств як технологічне рішення з обслуговування фінансових потоків діяльності.

За останні два десятиліття фінансові й економічні відносини досить стрімко еволюціонували. Розвиток інформаційних технологій і цифрової економіки в цілому зумовили переформатування багатьох сфер суспільного життя, зокрема, електронної комерції. Своєю чергою, істотну вагу фінансових відносин в частині обмінних, розподільних і перерозподільних процесів, які проявляються у грошових потоках, почали займати операції з електронного товарно-грошового обігу, ці трансформації потребують оновлених фінансових відносин і передбачають формування й організації відповідних систем, платіжних інструментів на засадах обігу електронних грошей.

Висновки. Платформою забезпечення функціонування підприємств у сучасному цифровому просторі в умовах цифрової економіки є сучасні інноваційні цифрові технологічні рішення, включаючи електронні платіжні системи, мобільні сервіси, додатки, персоніфіковане обслуговування на основі технологій Big Data, штучного інтелекту і машинного навчання, що дає змогу сприяти підвищенню ефективності управління та організації інтегративних партнерств між підприємствами. Отже, методологічні засади інтегративного розвитку підприємства полягають в імплементації штучного інтелекту, інтелектуального аналізу бізнес-процесів на основі Big Data, які враховують особливості зовнішнього цифрового середовища, внутрішніх трансформацій підприємства, які пов'язані зі змінами ведення бізнесу та спрямованими на чітке стратегічне бачення розвитку підприємства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Апалькова В. В. Концепція розвитку цифрової економіки в Євросоюзі та перспективи України. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Менеджмент інновацій*. 2015. Вип. 4. С. 9–18.
2. Веретюк С. М., Пілінський В. В. Визначення пріоритетних напрямків розвитку цифрової економіки в Україні. *Наукові записки Українського науково-дослідного інституту зв'язку*. 2016. № 2. С. 51–58.
3. Ковшова І. О., Хитрук І. О. Система інтернет-маркетингових досліджень *International Scientific Journal «Internauka»*. 2020. № 7 (87). URL: <http://www.inter-nauka.com/issues/2020/7/5950>
4. Коляденко С. В. Цифрова економіка: передумови та етапи становлення в Україні і у світі. *Економіка. Фінанси. Менеджмент*. 2016. № 6. С. 106–107.
5. Малик І. П. Тенденції розвитку інформаційної економіки в Україні. *Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту*. 2013. Вип. 1 (14). С. 25–34.
6. Потапова Н. А. Цифровізація логістичних ланцюгів // Облік, аналіз і контроль в стратегії розвитку економіки України : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 27 квіт. 2019 р.). Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2019. Вип. 12. Ч. 1. С. 275–276.
7. Голобородько А. Ю., Легомінова С. В. Сучасні особливості розвитку логістичних потоків в умовах цифрової економіки. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2020. № 2. С. 93–101. URL: <http://ibo.wunu.edu.ua/index.php/ibo/article/view/482/529>
8. Краус Н. М., Краус К. М. Цифровізація в умовах інституційної трансформації економіки: базові складові та інструменти цифрових технологій. *Інтелект XXI*. 2018. № 1. С. 211–214. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/int_XXI_2018_1_48
9. Краус Н., Голобородько О., Краус К. Цифрова економіка: тренди та перспективи авангардного характеру розвитку. *Ефективна економіка*. 2018. № 1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/8.pdf

REFERENCES

- Apalkova, V. V. "Konceptsiia rozvytku tsyfrovoy ekonomiky v Yevrosoiuzi ta perspektvyv Ukrainy" [The Concept of the Development of the Digital Economy in the European Union and the Prospects of Ukraine]. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu. Seriiia : Menedzhment innovatsii*, no. 4 (2015): 9-18.
- Holoborodko, A. Yu., and Lehominova, S. V. "Suchasni osoblyvosti rozvytku lohistrychnykh potokiv v umovakh tsyfrovoy ekonomiky" [Modern Features of the Development of Logistics Flows in the Conditions of the Digital Economy]. *Instytut bukhhalterskoho obliku, kontrol ta analiz v umovakh hlobalizatsii*. 2020. <http://ibo.wunu.edu.ua/index.php/ibo/article/view/482/529>
- Koliadenko, S. V. "Tsyfrova ekonomika: peredumovy ta etapy stanovlennia v Ukraini i u sviiti" [Digital Economy: Prerequisites and Stages of Formation in Ukraine and in the World]. *Ekonomika. Finansy. Menedzhment*, no. 6 (2016): 106-107.
- Kovshova, I. O., and Khytruk, I. O. "Systema internet-marketingovykh doslidzhen" [Internet Marketing Research System]. *International Scientific Journal «Internauka»*. 2020. <http://www.inter-nauka.com/issues/2020/7/5950>

Kraus, N. M., and Kraus, K. M. "Tsyfrovizatsiia v umovakh instyutsiinoi transformatsii ekonomiky: bazovi skladovi ta instrumenty tsyfrovoykh tekhnolohii" [Digitization in the Conditions of Institutional Transformation of the Economy: Basic Components and Tools of Digital Technologies]. *Intelekt XXI*. 2018. http://nbuv.gov.ua/UJRN/int_XXI_2018_1_48

Kraus, N., Holoborodko, O., and Kraus, K. "Tsyfrova ekonomika: trendy ta perspektyvy avanhardnoho kharakteru rozvytku" [Digital Economy: Trends and Perspectives of Avant-garde Nature of Development]. *Efektivna ekonomika*. 2018. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/8.pdf

Malyk, I. P. "Tendentsii rozvytku informatsiinoi ekonomiky v Ukraini" [Trends in the Development of the Information Economy in Ukraine]. *Visnyk Skhidnoievropeiskoho universytetu ekonomiky i menedzhmentu*, no. 1 (14) (2013): 25-34.

Potapova, N. A. "Tsyfrovizatsiia lohistychnykh lantsiuhiv" [Digitization of Logistics Chains]. *Obliz, analiz i kontrol v stratehii rozvytku ekonomiky Ukrainy*, part 1, issue 12. Lutsk: IVV Lutskoho NTU, 2019. 275-276.

Veretiuk, C. M., and Pilinskyi, V. V. "Vyznachennia priorytetnykh napriamkiv rozvytku tsyfrovoi ekonomiky v Ukraini" [Determination of the Priority Areas of Development of the Digital Economy in Ukraine]. *Naukovi zapysky Ukrainskoho naukovo-doslidnoho instytutu zviazku*, no. 2 (2016): 51-58.

Стаття надійшла до редакції 19.08.2023 р.